

FOCUS · Prenent el pols al mercat laboral

La creació d'ocupació va ser molt robusta en el 2T 2016. Segons l'EPA, el nombre d'ocupats va augmentar en 271.000, una dada molt positiva, però una mica inferior a l'esperada després d'uns registres d'afiliats a la Seguretat Social que, amb un augment de 436.000 entre l'abril i el juny, havien sorprès a l'alça. La notable diferència entre les dues xifres no és un fenomen puntual del 2T 2016. Des que es va iniciar la recuperació de l'ocupació en el 1T 2014, l'evolució dels afiliats ha estat més favorable que la dels ocupats EPA. En concret, entre el gener del 2014 i el juny del 2016, el creixement acumulat dels afiliats va ser del 9,8%, gairebé 2 p. p. per damunt del creixement de l'ocupació EPA (el 8,0%) (vegeu el primer gràfic).

Les diferències entre les dues sèries són habituals, ja que, per exemple, la font de les dades és molt diferent: l'EPA es basa en una enquesta a una mostra representativa de la població, mentre que les afiliacions provenen d'un registre administratiu que recull el nombre de treballadors amb l'alta a la Seguretat Social. Una altra diferència entre les dues fonts és deguda al diferent tracte de l'economia informal. És a dir, hi ha persones que realitzen una activitat laboral sense estar afiliades però que, quan són enquestades a l'EPA, consideren que estan ocupades. Aquesta causa de discrepància entre les dues sèries podria ser més rellevant en una etapa d'expansió econòmica, ja que se sol produir un aflorament de llocs de treball de l'economia submergida a la formal. Els treballadors, en obtenir un contracte laboral, passarien a estar inscrits en els registres de la Seguretat Social, mentre que, de cara a l'EPA, ja estaven comptabilitzats com a empleats.

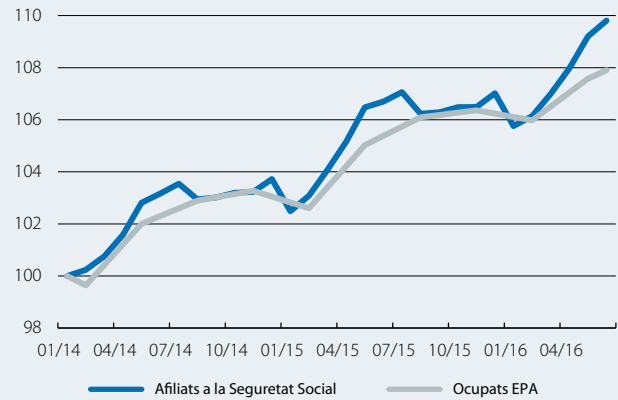
Per analitzar si aquest factor podria exercir un paper important en l'actual recuperació del mercat laboral espanyol, analitzem l'evolució de l'ocupació per sectors d'activitat entre el 1T 2014 i el 2T 2016 en funció del pes que s'estima que hi té l'economia submergida.¹ Tal com s'observa al segon gràfic, l'ocupació ha crescut més als sectors amb més pes de l'economia submergida (aquesta relació s'observa en les dues sèries d'ocupació). Cal destacar, també, que la diferència entre el creixement dels afiliats i de l'ocupació EPA és major als sectors amb més pes de l'economia submergida (per exemple, el comerç). En aquests sectors, els afiliats van créixer, de mitjana, el 9,8% i l'ocupació EPA, el 8,9%, una diferència d'1,0 p. p. En canvi, als sectors amb menys pes de l'economia submergida (per exemple, les activitats financeres i d'assegurances), els afiliats van créixer, de mitjana, menys que l'ocupació EPA (el 5,9% i el 6,3%, respectivament). Aquests resultats serien coherents amb la idea que l'increment del nombre d'afi-

liats va associat a un augment de l'ocupació formal. Aquesta tendència s'observa a nivell agregat, però hi ha algunes excepcions. Per exemple, la construcció té un pes elevat d'economia submergida (el 31%), però, en canvi, el creixement de l'ocupació EPA va ser superior al dels afiliats (el 14,3% i l'11,3%, respectivament).

En definitiva, les dades més recents de creació d'ocupació mostren que la recuperació del mercat de treball avança a molt bon ritme. A més a més, l'anàlisi presentada en aquest Focus suggereix que pot ser que la recuperació vagi acompanyada d'un augment de l'ocupació formal.

Ocupació segons l'EPA i afiliats a la Seguretat Social

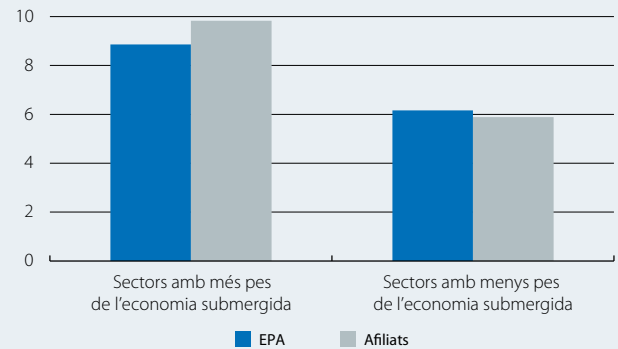
Índex (100 = gener 2014)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'EPA i del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Creixement de l'ocupació segons el pes de l'economia submergida

Variació acumulada entre el 1T 2014 i el 2T 2016 (%)

Nota: Només s'inclouen els sectors d'activitat dels quals es disposa de dades d'economia submergida segons Schneider (2013).

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'EPA, del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i d'Schneider (2013).

1. L'estimació del pes de l'economia submergida per sectors a nivell europeu s'obté d'Schneider, F., 2013, «The Shadow Economy in Europe 2013», A. T. Kearney y Visa.